

POUK NA DALJAVO – SLOVENŠČINA 9

(23. 3.–27. 3. 2020)

Dragi učenci!

Za nami je že en teden pouka na daljavo. Upam, da ste naloge reševali. Ponovili ste značilnosti podredno zložene povedi in določali vrste odvisnikov, spoznali pa ste tudi prvo vrsto priredno zložene povedi, vezalno razmerje.

Ta teden pa je pred vami ločno razmerje. Naučili se boste, kateri so najpogostejši vezniki in kaj ločno razmerje izraža.

Ponovili pa boste tudi različne besedilne vrste.

V nadaljevanju sledijo navodila. Na koncu tega dokumenta so tudi rešitve za pretekli teden.

POMEMBNO: Če česa ne razumeš, mi takoj pošlji vprašanje, da te usmerim in ti pomagam.

Učiteljica Karmen Rauter

1. **Naslednje povedi prepisi v zvezek. V njih podčrtaj glavni stavek, zapiši vprašalno poved in določi vrsto odvisnika. Nato dokončano nalogo slikaj in mi jo pošlji na moj elektronski naslov do 24. 3. 2020.**

Kadar se zbudim, se najprej pretegnem.

Kjer je gozdna poseka, rastejo maline.

Pingvinji mladiči se grejejo tako, da stojijo na očetovih stopalih.

Kdor je resnicoljuben, si ne maši ušes.

Veselim se, da bom odpotoval v tujino.

Opozorila ni slišal, ker je bil hrup.

Otroci so odhiteli v živalski vrt, da bi videli afriško zebro.

V krožišču zavijemo levo in kolesarimo po robu cestišča.

Če lažeš, ne prideš daleč.

Čeprav je bila zima dolga, ni zapadlo veliko snega.

Povabili so nas na večerjo, ki jo je skuhala teta Ana.

2. V delovnem zvezku str. 31 (do 35) predelaj ločno razmerje. Najpomembnejše podatke si izpiši v zvezek. Pomagaj si z rumenim kvadratom.

3. V sredo, 25. 3. 2020, je materinski dan. Za mamo napiši/nariši/sestavi/izdelaj izvirno voščilnico in ji polepšaj dan.

Spomni se na pravilo za zapis praznikov. Vse praznike, spominske dneve itd. pišemo z malo začetnico razen Prešernov dan in Marijino vnebovzetje, saj izhajata iz imena oz. priimka. Na naslednji povezavi ponovi slovenske državne praznike.

<https://www.thatquiz.org/sl/practicetest?1z56rmhz835q>

4. Nadaljuj z branjem Cankarjevih črtic.

5. V Wordov dokument zapiši naslednja tri besedila: uradno pismo, šolsko opravičilo, uradno vabilo. Vsa tri besedila pošlji na moj elektronski naslov do 26. 3. 2020.

Navodilo za uradno pismo: Pri podjetju Harvey Norman, Bohova 1, 2311 Hoče, si naročil novo vrtno garnituro, ki jo boš dobil šele čez dva meseca. Ker si si premislil glede barve vrtno garniture, jim v pismu pojasni svojo odločitev in se pozanimaj, ali še je možno barvo sploh spremeniti. Navedi tudi tip vrtno garniture, ceno, datum naročila, da bodo vedeli, za koga sploh gre.

Pri zapisu besedila si lahko pomagaš z njihovo spletno stranjo.

Navodilo za šolsko opravičilo: Predstavljaš si, da si imel črevesno virozo. V šoli si manjkal tri dni. Za razrednika zapiši ustrezno opravičilo, ki ga bodo tvoji starši podpisali.

Navodilo za uradno vabilo: V imenu Zdravstvenega doma Ljutomer, Cesta I. slovenskega tabora 2, 9240 Ljutomer zapiši uradno vabilo za OŠ Janka Ribiča Cezanjevci, Cezanjevci 39, 9240 Ljutomer na testiranje zaposlenih o fizični vzdržljivosti. Le-to bo obsegalo merjenje krvnega pritiska in obremenitveni test desetminutne hoje. Besedilo sestavljaš v imenu vodje projekta, Mihaele Fajdiga.

REŠITVE SLOVENŠČINA 9, DZ STR. 18–30

KRAJ, KJER POZABIŠ NA ČAS

Priredno zložena poved

1. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Besedilo *Od Devina do Sosljana* ni opis poti, saj pisec pripoveduje o doživetjih prijateljev na poti od Devina do Sosljana, je subjektivno, saj je avtor v besedilo vključil veliko mnenj in občutkov, prav tako pa so glagoli v pretekliku.

b-naloga:

A Obe besedili sta bili objavljena na spletni strani.

C Obe besedili imata istega avtorja.

B Obe besedili imata enako temo.

Č Obe besedili imata enak naslov.

c-naloga:

Iz besedila izvem,

2 da je Bela dama skala, v katero se je spremenila umrla ženska.

2 da se z Rilkejeve poti vidijo trije gradovi.

1 da lahko pustiš avto ali na parkirišču ali ob cesti.

2 da pot lahko prehodimo v 20 minutah.

1 da je kraj navdihnil ljudskega pesnika za pesem Lepa Vida.

2 da je ob poti veliko cvetja in drugega zelenja.

č-naloga:

Po smislu, npr. en podatek od:

V obeh besedilih bralec izve o zanimivi poti, ki se strmo dviga nad morjem.

V obeh besedilih so omenjeni kraji Trst, Devin in Sosljan.

V obeh besedilih so omenjeni slovenski pesniki Gregorčič, Aškerc in Igo gruden.

V obeh besedilih je pojasnjeno, po kom je dobila pot ime.

V obeh besedilih je avtor omenil devinski grad.

2. naloga:

a-naloga:

V Devinu se po navadi začneja/**končuje Rilkejeva pot**, zato je v opisu poti po navadi omenjen v prvem/**zadnjem** delu besedila.

V pripovedi o izletu so popotniki v Devinu pot **začeli**/končali, zato pisec o njem pripoveduje v **prvem**/zadnjem delu besedila.

b-naloga:

Do slovensko-italijanske meje smo med klepetom komaj opazili, da se vozimo. **Na italijanski strani meje pa smo pozorno sledili napisom Devin. V tem očarljivem obmorskem kraju se je namreč začel naš »pohod«.** Za izhodišče smo si izbrali trg pred vhodom v Devinski grad, zato smo avto pustili na bližnjem parkirišču.

c-naloga:

- Po drugem stavku se lahko vprašam z delom prvega v **prvi**/drugi povedi.

- Drugi stavek v povedi *Do slovensko italijanske meje smo med klepetom komaj opazili, da se vozimo.* **dopolnjuje povedek prvega stavka,** zato se po njem ne moremo vprašati z delom prvega stavka **dopolnjuje celoten, prvi stavek,** **zato se po njem lahko vprašamo z vprašalnico in s povedkom prvega stavka.**

3. naloga:

a-naloga:

Za izhodišče smo si izbrali trg pred vhodom v Devinski grad. Avto smo pustili na bližnjem parkirišču.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Pisec bi lahko uporabil **enostavčni povedi**/ne bi mogel uporabiti enostavnih povedi namesto dvostavčne, saj **bi pomen tega, kar je želel povedati pisec ostal nespremenjen/se vsebina povedanega ne bi spremenila.**

4. naloga:

- A Obe povedi sta podredno zloženi, saj je en stavek glavni in drugi od njega odvisen.
- B Obe povedi sta priredno zloženi, saj sta oba stavka glavna in bi ju lahko preoblikovali v enostavni povedi.
- C Prva poved je priredno zložena, druga pa podredno.

Č Prva poved je podredno zložena, druga pa priredno.

5. naloga:

A Na trgu smo se obrnili proti Trstu in se po pločniku sprehodili do napisa Rilkejeva pot.

- B Ta je dobila ime po avstrijskem pesniku Rilkeju, ki je v letih 1911–1912 občasno živel na tukajšnjem gradu.
- C Prav on je skupaj z Gregorčičem, Aškercem in Igom Grudnom prepričal tudi »leni« del naše odprave, da vendarle nekoliko pretegne noge.

6. naloga:

a-naloga:

naravni rezervat (Devinskih sten)/Devinski grad razvaline starega gradu Bela dama

b-naloga:

1.	Rahlo vznemirjeni pred svojim »planinskim podvigom« smo stopili v naravni rezervat Devinskih sten	1
2.	Že na začetku nas je prevzel pogled na Devinski grad in na morje pred nami in pod nami, zato smo se polni energije odpravili proti Sesljanskemu zalivu	2
3.	Po samo nekaj korakov na skalnem pomolu smo opazili ne samo razvaline starega gradu, ampak nas je ob vzhodu ruševine pozdravila tudi Bela dama.	2
4.	Naša »enciklopedija« Irena nam je hitro pojasnila, da je podoba dame v beli skali povezana z legendo o ljubosumnem možu.	2
5.	Ta naj bi namreč graščakinjo Esterino da Portole pahnil skozi okno v morje.	1
6.	Ko je padla na bele skale, je okamnela.	2

c-naloga:

- 4 Kaj je pojasnila?
- 6 Kdaj je okamnela?

7. naloga:

Pot od tod naprej je bila celo za nas nezahtevna, vendar smo zanjo namesto 20 minut porabili celo dopoldne. Nismo hiteli, temveč smo si vzeli dovolj časa za opazovanje vsega zanimivega. Zdelo se nam

je, da so kot nalašč za nas vzdolž celotne poti na razglednih krajih postavljene klopce. Z njih smo občudovali cvetoče lovorjeve grme ali spremljali let galeb. **Ti so se vrtolomno spuščali ob stenah.** **Našo pozornost so pritegnili plezalci v steni in barke na morju, Tržaški zaliv in grad Miramare.** **Še posebej pa nas je očarala naravna votlina z »oknom« in »balkonom«, obrnjenima na morje.** Ali v njej spi zakleta grofična ali pa je le varno zatočišče za divje živali?

8. naloga:

a-naloga:

Povedi so podredno/**prirečno** zložene, saj **sta stavka v vsaki povedi enakovredna./saj se po drugem stavku ne moremo vprašati s povedkom prvega stavka/saj stavka lahko uporabimo kot samostojna/kot enostavni povedi.**

b-naloga:

- Že na začetku nas je prevzel pogled na Devinski grad in na morje pred nami in pod nami, **zato** smo se polni energije odpravili proti Sesljskemu zalivu.
Povezuje dejanji; drugo dejanje je posledica prvega.
- Po samo nekaj korakih na skalnem pomolu smo opazili **ne samo** razvaline starega gradu, **ampak** nas je ob vznožju ruševine pozdravila **tudi** Bela dama.
Povezuje dejanji, ki sta potekali sočasno ali eno za drugim, vendar drugi dogodek presega prvega.
- Na začetku se pešpot vzpenja, **a** že po petih minutah smo dosegli vrh.
Povezuje dejanji, ki sta si nasprotni oz. si nasprotujeta.
- Vsi smo bili nekoliko zadihani, **torej** smo res pravi »športniki«.
Povezuje dejanji; dejstvo ali dokaz, predstavljen v prvem stavku, je v drugem stavku izražen s trditvijo oz. sklepom.
- Na vrhu smo zavili levo **in** od tod nas je po vsej poti spremljal pogled na Devinske stene.
Povezuje dejanji, ki sta se zgodili drugo za drugim.
- Zdele so se nam kar malo strašljive, **saj** so se kakšnih 60–70 metrov pod nami navpično dvigale iz morja.
Povezuje dejanji; trditev, izražena v prvem stavku, je pojasnjena oz. dokazana v drugem stavku.
- Najraje bi se kar obrnili **in** se tudi na izhodišče poti vrnili peš.
Povezuje dejanji, ki sta se zgodili drugo za drugim.

9. naloga:

a-naloga:

Besedilo govori **o Jurčičevi poti**. Namenjeno je **pohodnikom/izletnikom/družinam z otroki/vsem, ki radi hodijo**, saj je bilo objavljeno **v reviji Izleti/v Izletih**. Bralci v njem izvedo, **kje poteka Jurčičeva pot**, kako **dolga je Jurčičeva pot**, katere **kraje in zanimivosti spoznamo na poti** in komu **je pot namenjena/jo priporočajo**. Torej je **opis poti**.

b-naloga:

- 12-kilometrski pot je nezahtevna, saj ima le okoli 300 metrov višinske razlike.
- Pot se začne v Višnji Gori ter pelje skozi Pristavo, Zavrtače, Polževo, Male Vrhe, Leščevje in Osilico do Muljave.
- Vodi mimo kmečkih hiš in razvalin gradov, zato je polna spominov na junake iz Desetega brata.
- Primerna je tudi za družine z otroki, saj jim starši lahko krajšajo pot s pripovedovanjem Jurčičevih

otročkih in mladinskih zgodb.

- Med pogovorom o Juriju Kozjaku lahko prehodijo le prvo polovico poti od Višnje Gore do Polževega ali se odločijo za drugo polovico poti ob zgodbi o Juriju Kozjaku.
- Od aprila 2012 je ob poti mogoče iskati 25 geozakladov, torej za geološke družine pomeni še dodaten izziv.
- Pot drugače prehodimo v slabih treh urah, toda z iskanjem zakladov se podaljša na debelih sedem ur.

c-naloga:

Jurčičeva pot je primerna izletniška točka za konec tedna. 12-kilometrski pot je nezahtevna, saj ima le okoli 300 metrov višinske razlike.

Pot se začne v Višnji Gori ter pelje skozi Pristavo Zavrtache, Polževo, Male Vrhe, Leščevje in Osilico do Muljave. Vodi mimo kmečkih hiš in razvalin gradov, zato je polna spominov na junake iz Desetega brata. Primerna je tudi za družine z otroki, saj jim starši lahko krajšajo pot s pripovedovanjem Jurčičevih otroških in mladinskih zgodb. Med pogovorom o Juriju Kozjaku lahko prehodijo le prvo polovico poti od Višnje Gore do Polževega ali se odločijo za drugo polovico poti ob zgodbi o Juriju Kozjaku.

Od aprila 2012 je ob poti mogoče iskati 25 geozakladov (več o igri Geocaching poišči na spletu), torej za geološke družine pomeni še dodaten izziv. Pot drugače prehodimo v slabih treh urah, toda z iskanjem zakladov se podaljša na debelih sedem ur.

č-naloga:

Po smislu, npr.:

Ustreznejše in razumljivejše se mi zdi prvo besedilo, saj so povedi večinoma enostavne in tako tudi razumljivejše za slabše bralce. **ALI**

Ustreznejše in razumljivejše se mi zdi preoblikovano besedilo, ker so uporabljena različna razmerja, s katerimi je besedilo natančnejše.

CILJ NE POMENI VEDNO KONCA POTI

Vežalno razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.

Dario Cortesa je napisal besedilo in bil tudi eden od udeležencev, ki so prekolesarili omenjeno pot./kot pisec in kolesar, ki je prevozil to pot.

b-naloga:

Da, bila je krožna pot, saj se je začela in končala v Matavunu.

c-naloga:

Udeleženci so prišli na konec poti brez večjih težav, ker je bila pot zelo dobro označena.

č-naloga:

Po smislu, npr.:

V izhodiščnem besedilu je predstavljena kolesarska pot, saj je bila pri stebričku oznaka omenjene kolesarske poti, udeleženci so zavili ostro desno in se nato po gozdni poti spustili v Dane pri Divači/saj to sklepam po tem, da so po kolesarjenju pešačili na poravnani vrh Ajdovščine.

3. naloga:

a-naloga:

Povedi v vsaki dvojici imata enak pomen.

b-naloga:

A Da so se hkrati zapeljali v Matavun in pustili vozilo na parkirišču.

B Da so se najprej zapeljali v Matavun, šele potem so pustili vozilo na parkirišču.

c-naloga:

A Da sta počitek in opazovanje okolice potekala hkrati.

B Da so se najprej spočili, šele potem so začeli opazovati okolico.

č-naloga:

v prvi – v drugi – **v tretji** – v četrti povedi

4. naloga:

Potem ko smo se zapeljali v Matavun, **smo pustili vozilo na parkirišču pri Škocjanskih jamah.**

Po smislu, npr. (ustno):

Piscu se zdi pomembnejši dogodek, o katerem pripoveduje glavni stavek, saj pove, kaj so storili potem, ko so zapeljali v Matavun.

5. naloga:

DA **NE**

Pojasnilo: **V omenjeni povedi sta oba dogodka enakovredna, saj sta se dogajala sočasno.**

6. naloga:

Druga/2. poved.

(veznik) in

7. naloga:

A Povežemo glavni in odvisni stavek.

C Povežemo stavka v posledično razmerje.

B Povežemo dva enakovredna stavka.

Č Povežemo stavka v namerno razmerje.

8. naloga:

Privoščili smo si kratek počitek ter občudovali okolico.

Privoščili smo si kratek počitek pa občudovali okolico.

- Pomen povedi se ni spremenil, saj imata veznika *ter*, *pa* enako vlogo kot veznik *in*, in sicer, da povežeta dve dejanji/dva stavka med seboj.

9. naloga:

Po smislu, npr.:

Veznik *ter* se po navadi uporablja takrat, ko je v povedi že uporabljen veznik *in*, *tako se izognemo ponavljanju*, veznik *pa* pa uporabljamo bolj v pogovornem jeziku.

10. naloga:

vezalno razmerje

11. naloga:

DA NE

12. naloga:

Na trgu smo se obrnili proti Trstu in se po pločniku sprehodili do napisa *Rilkejeve pot*.

Na vrhu smo zavili na levo in od tod nas je po vsej poti spremljal pogled na Devinske stene.

Najraje bi se kar obrnili in se tudi na izhodišče poti vrnili peš.

a-naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Utemeljitev: **Vse tri povedi povezujejo dejanji, ki potekata druga za drugo, saj se najprej zgodi dejnje v 1. stavku, nato pa še v 2. stavku/saj bi se v 1. povedi najprej obrnili proti Trstu in se nato sprehodili do napisa, v 2. povedi bi najprej zavili na levo in šele potem bi imeli po vsej poti pogled na Devinske stene, v 3. povedi, pa bi se morali najprej obrniti in se šele nato vrniti na izhodišče poti.**

13. naloga:

V krožišču zavijemo levo in kolesarimo po robu cestišča prometne ceste.

Nekaj časa se vozimo naravnost in nato v križišču zapeljemo desno proti Kopru.

Kmalu pridemo do koprskega obzidja in malo naprej zagledamo plažo.

Vozimo se skozi stari center Kopra in pred tržnico zavijemo desno tik ob morju.

Priključimo se na kolesarsko pot D-8: Parenzana in ji sledimo vse do Izole.

14. naloga:

Po ogledu Vajsovega mlina nas pot popelje mimo Remičevega mlina. ~~Po ogledu Vajsovega mlina prečkamo travnik.~~

Po ogledu Vajsovega mlina nas pot popelje mimo Remičevega mlina in nato prečkamo travnik.

Mlinarjeva pot je dolga 10 km. ~~Mlinarjeva pot~~ je primerna za vse starostne skupine.

Mlinarjeva pot je dolga 10 km in je primerna za vse starostne skupine.

Na informativni tabli vidimo sliko mlina in njegov opis. ~~Na informativni tabli~~ si lahko ogledamo pesmico z notami.

Na informativni tabli vidimo sliko mlina in njegov opis ter si lahko ogledamo pesmico z notami.

Na drugi strani potoka stojita Hrvatov mlin in žaga. ~~Na drugi strani potoka~~ vidimo tudi tablo s fotografijo in opisom mlina.

Na drugi strani potoka stojita Hrvatov mlin in žaga ter vidimo tudi tablo s fotografijo in opisom mlina.

Videli smo veliko mlinov. ~~Veliko mlinov~~ smo tudi slišali.

Videli smo veliko mlinov pa tudi slišali smo jih.

15. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Nekatere starše je pri opisu poti verjetno zmotilo, da so učenci pri opisovanju poti prevečkrat uporabili veznik in, zato je bilo tudi pripovedovanje malo dolgočasno.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Pot začnemo v Logatcu, kjer je v središču tudi velika kolesarska trgovina. Ko za stavbo pošte zavijemo levo, sledimo makadamski cesti v gozd. Vzpon ni hud. Na križišču enakovrednih poti se držimo desne in pri naslednjem razcepu gremo spet desno ter pri tretjem skrenemo levo. Od tu se držimo leve in skozi gozd nas makadam vodi do vasi Grčarevec. Na glavni cesti smo le deset metrov. Izberemo panoramsko pot okoli Planinskega polja in kolovoz nas pelje do nogometnega igrišča. Potem ko pot nadaljujemo po utrjeni pešpoti, gremo mimo nogometnega igrišča ob križišču za Laze. Ko hodimo proti stenam, je pred nami požiralnik, kjer lahko zagledamo tudi jamo v skalnih stenah. Nato lahko nadaljujemo pot po bližnjici do Laz. Tam lahko vstopimo v keramično delavnico in obiščemo vaški muzej. Potem ko si ogledamo galerijo, nadaljujemo pot.